

Załącznik nr 1 do Uchwały nr 1/2026
Komisji habilitacyjnej
powołanej w postępowaniu wszczętym na wniosek pani dr Anny Marcinkiewicz-
Kaczmarczyk z dnia 3 lutego 2026 roku
w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej nadania stopnia doktora habilitowanego

Uzasadnienie

W toku postępowania habilitacyjnego Komisja poddała wszechstronnej ocenie osiągnięcia naukowo-badawcze dr **Anny Marcinkiewicz-Kaczmarczyk** w dyscyplinie historia, współpracę międzynarodową oraz dorobek dydaktyczny i organizacyjny Habilitantki, czyniąc to zgodnie z wymogami określonymi w art. 219 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Pani dr Anna Marcinkiewicz-Kaczmarczyk uzyskała dyplom doktora nauk humanistycznych w dziedzinie historii - Akademia Świętokrzyska w Kielcach (2007); promotor: prof. dr hab. Józef Smoliński, tytuł pracy doktorskiej: *Ochotnicza Legia Kobiet (1918-1922)*.

Komisja w wyniku przeprowadzonego postępowania stwierdza, że:

Wszystkie recenzje dorobku i aktywności naukowej dr Anny Marcinkiewicz-Kaczmarczyk sporządzone przez Recenzentów i opinie Członków Komisji mają pozytywne konkluzje. Członkowie Komisji uznali także odpowiedzi udzielone przez Habilitantkę na pytania zadane podczas kolokwium habilitacyjnego za satysfakcjonujące i wyczerpujące.

Dorobek naukowy Habilitantki uznano za reprezentatywny, oryginalny i wnoszący cenny wkład w rozwój dyscypliny historia. Podkreślano, że Jej prace cechuje skrupulatność i bardzo dobre opanowanie warsztatu historyka, a wskazana jako główne osiągnięcie naukowe monografia: „*Element politycznie wrogi*”. *Sytuacja byłych żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie w Polsce „Ludowej” (1945–1956)*, powstała w oparciu o szeroko zakrojoną kwerendę źródłową. Recenzenci zgodnie podkreślali, że jest to oryginalne dzieło naukowe w warstwie deskrypcyjnej systematyzujące wiedzę na temat sytuacji byłych żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, którzy zdecydowali się wrócić do kraju. Akcentowano, że Habilitantce udało się przekonująco opisać totalitarny i represyjny charakter systemu komunistycznego i ukazać złożony, ale i przejmujący obraz losów byłych członków PSZ w powojennej Polsce. Dzięki temu książka bardzo przekonująco rekonstruuje politykę państwa komunistycznego wobec tego środowiska oraz mechanizmy jego kontroli i inwigilacji. Podkreślano też, że dotychczasowy dorobek Habilitantki pokazuje, że recenzowana książka nie jest przedsięwzięciem przypadkowym, lecz zwieńczeniem dłuższej drogi badawczej. Poprzedzały ją zarówno publikacje dotyczące repatriacji żołnierzy PSZ na Zachodzie, działalności Polskiej Misji Wojskowej w Londynie, propagandowego obrazu gen. Władysława Andersa, jak i artykuły poświęcone funkcjonowaniu aparatu represji. Dorobek Habilitantki uznano więc za spójny, rozpoznawalny i świadczący o konsekwencji badawczej. Ponadto warsztatowo solidny, oparty na rozległych kwerendach i związany z ważnymi problemami historii Polski XX wieku. Podkreślano też, że Habilitantka prezentowała wyniki swoich badań na licznych konferencjach. W okresie po uzyskaniu stopnia doktora wygłosiła 7 referatów na konferencjach międzynarodowych (w Bułgarii, Grecji, Holandii, Ukrainie, Stanach Zjednoczonych i na Węgrzech), 4 na krajowych konferencjach międzynarodowych oraz 44 na konferencjach krajowych.

Pozostałe osiągnięcia w zakresie działalności dydaktycznej i organizacyjnej zostały ocenione pozytywnie.

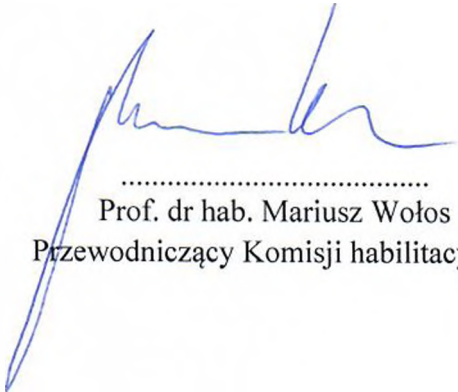
1. Odnosnie do dorobku dydaktycznego stwierdzono, że Habilitantka przeprowadziła serię wykładów, zajęć edukacyjnych i warsztatów. Czynnie uczestniczyła także w dniach

otwartych dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych zorganizowanych przez Wydział Badań i Edukacji Archiwalnej. Prowadziła też wykłady w trakcie wizyty studentów anglojęzycznych, uczestników programu Erasmus UW zorganizowanej przez Archiwum IPN w Warszawie.

2. W ramach działalności organizacyjnej podkreślono, że dr Anna Marcinkiewicz-Kaczmarczyk odbyła trzy staże naukowo-badawcze. Brała udział w pracach zespołu badawczego realizującego projekt finansowany w drodze konkursu – pt. „Liga Kobiet w terenie. Działalność organizacji i realia jej funkcjonowania na szczeblu regionalnym i lokalnym w rzeczywistości Polski Ludowej (1945–1989)” realizowanego w 2019 r. oraz otwartym konkursie ofert na realizację przedsięwzięć wydawniczych Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych. Od 2025 r. jest również członkiem Stowarzyszenia Historyków Wojskowości. W okresie od października 2019 r. do lutego 2023 r. współpracowała z Ośrodkiem Badań Historii Kobiet Instytutu Studiów Kobietych w Białymstoku i uczestniczyła w 4 cyklicznych zebraniach poświęconych wybranym aspektom historii kobiet na ziemiach polskich oraz wygłosiła 3 referaty na konferencjach organizowanych przez wspomniany Ośrodek. Dodatkowo Habilitantka jest jednym z członków zespołu organizacyjnego zajmującego się przygotowywaniem spotkań w ramach projektu *The European Network of Official Authorities in Charge of Secret Police Files* [Europejska Sieć Instytucji Archiwalnych Zajmujących się Aktami Tajnych Służb], prowadzonego przez Instytut Pamięci Narodowej w Warszawie.
3. Również działalność popularyzacyjna Habilitantki została wyróżniona przez Komisję. W ramach tej aktywności Habilitantka była współautorką ciekawych wystaw i katalogów. Swoje badania popularyzowała biorąc również udział w audycjach radiowych i telewizyjnych oraz publikując na stronach internetowych. Komisja uznała, że dorobek naukowy, aktywność konferencyjna i organizacyjna po uzyskaniu stopnia doktora wypełniają w sposób satysfakcjonujący kryteria, jakie stawia się osobom ubiegającym o stopień doktora habilitowanego.

Biorąc pod uwagę całość dorobku dr Anny Marcinkiewicz-Kaczmarczyk oraz wartość monografii „*Element politycznie wrogi*”, *Sytuacja byłych żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie w Polsce Ludowej 1945-1956*, Komisja jednogłośnie stwierdziła, że Habilitantka spełnia wymagania określone w art. 219 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, stawiane osobom ubiegającym się o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie historia.

Odbyło się głosowanie jawne, zwykłą większością głosów, w obecności 7 członków Komisji, w tym przewodniczącego, sekretarza, członka komisji i recenzentów; za podjęciem uchwały zawierającej opinię pozytywną [7], przeciw [brak], wstrzymujących się [brak].

.....
Prof. dr hab. Mariusz Wołos
Przewodniczący Komisji habilitacyjnej